

PLAN DZIAŁANIA

Plany działania mają na celu informowanie obywateli i zainteresowanych stron o pracach Komisji, aby umożliwić im przekazywanie informacji zwrotnych i skuteczny udział w przyszłych konsultacjach. Obywatele i zainteresowane strony są w szczególności proszeni o przedstawienie opinii na temat rozumienia przez Komisję problemu i możliwych rozwiązań oraz o udostępnienie wszelkich istotnych informacji, którymi mogą dysponować.

TYTUŁ INICJATYWY	Długoterminowa wizja dla obszarów wiejskich
DG ODPOWIEDZIALNA – DZIAŁ ODPOWIEDZIALNY	AGRI – F1 Koncepcja i Spójność Rozwoju Obszarów Wiejskich
PRAWDOPODOBNY RODZAJ INICJATYWY	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów
PLAN ORIENTACYJNY	II kwartał 2021 r.
INFORMACJE DODATKOWE	-

Niniejszy plan działania ma charakter wyłącznie informacyjny i jego treść może ulec zmianie. Nie przesądza on o ostatecznej decyzji Komisji co do tego, czy inicjatywa ta będzie kontynuowana, ani też co do jej ostatecznej treści. Wszystkie elementy inicjatywy opisane w planie działania, w tym jej termin, mogą ulec zmianie.

A. Kontekst, opis problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst

Potrzebę opracowania długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich podkreślono w [wytocznych politycznych przewodniczącej Ursuli von der Leyen](#) oraz w pismach określających zadania skierowanych do [wiceprzewodniczącej Dubravki Šuicy](#), [komisarza Janusza Wojciechowskiego](#) oraz [komisarz Elisy Ferreira](#). Komunikat dotyczący tej długoterminowej wizji zostanie opracowany w ramach priorytetu „Demokracja i Demografia” i jest powiązany ze sprawozdaniem w sprawie skutków zmian demograficznych i zieloną księgą na temat starzenia się społeczeństwa. Obejmie on również dalsze istotne aspekty dotyczące przyszłości obszarów wiejskich, w tym wdrożenie [Europejskiego Zielonego Ładu](#) oraz konferencję w sprawie przyszłości Europy.

Problem, który inicjatywa ma rozwiązać

Regiony przeważająco wiejskie zamieszkuje 96 mln ludzi i stanowią one 45% terytorium UE. Obszary te produkują wysokiej jakości żywność i produkty niespożywcze oraz wnoszą wkład w bogactwo i różnorodność kultury europejskiej. Ich ważna rola w zapewnianiu zarządzania zasobami naturalnymi i łagodzeniu skutków zmiany klimatu sprawi, że będą one zasadniczą częścią przejścia ku zielonej i zrównoważonej Europie. Badania wykazały jednak, że wiele osób na tych obszarach wiejskich czuje się „pominiętych” pod względem politycznym. Przyczyniają się do tego konkretne kwestie społeczno-ekonomiczne. Przesunięcie akcentów w gospodarce z sektorów pierwotnego i przetwórczego na sektor usług przyczyniło się do odpływu siły roboczej z sektora pierwotnego i spowodowało koncentrację możliwości zatrudnienia w ośrodkach miejskich. Towarzyszyły temu negatywne tendencje demograficzne, w szczególności w oddalonych regionach wiejskich, prowadzące do błędnego koła ograniczania dostępu do podstawowych usług i pogłębiania się przepaści cyfrowej. Pomimo tych wyzwań na obszarach wiejskich istnieje wiele możliwości. Należy do nich rola, jaką obszary wiejskie mogą odgrywać w zapewnianiu zrównoważonego rozmieszczenia terytorialnego ludności, zapobiegając przeludnieniu miast, w dostarczaniu żywności, łagodzeniu skutków zmiany klimatu, zapewnianiu alternatywy dla paliw kopalnych i rozwijaniu gospodarki o obiegu zamkniętym. Wiele usług ekosystemowych (żywność, pasze, surowce, regulowanie stosunków wodnych, różnorodność biologiczna itp.) jest zależnych od obszarów wiejskich i na nich zapewnianych. Ponadto kryzys związany z COVID-19 może spowodować znaczące zmiany w społeczeństwie (większe rozpowszechnienie telepracy, docenianie terenów zielonych), z których obszary wiejskie mogłyby skorzystać. Dalsze działania na szczeblu europejskim ułatwiłyby mieszkańcom obszarów wiejskich korzystanie z pojawiających się możliwości i wsparły ich w tym oraz zapewniłyby, że nie zostaną oni „pozostawieni w tyle”. Zapewnienie zaangażowania obywateli UE jest również szczególnie ważne w kontekście planu odbudowy.

Podstawa interwencji UE (podstawa prawna i analiza zgodności z zasadą pomocniczości)

Podstawę prawną niniejszej inicjatywy stanowią art. 39 ust. 2 lit. a) oraz art. 174 i 175 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Odpowiedź na szczeblu UE jest najbardziej odpowiednia ze względu na wspólne wyzwania i możliwości, przed którymi stoją obszary wiejskie, oraz ich transgraniczny charakter. Ponadto ważną rolę w przyszłości obszarów wiejskich odgrywają wspólna polityka rolna, polityka regionalna, spójności i społeczna oraz szereg innych obszarów polityki UE, takich jak: energetyka, transport, łączność, środowisko lub klimat. Aby dotrzeć do jak największej liczby obywateli, Komisja może wykorzystać rozległą sieć, jaką zbudowała na obszarach wiejskich wraz z państwami członkowskimi (Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, krajowe sieci obszarów wiejskich, instytucje zarządzające i komitety monitorujące funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności), oraz konsultacje publiczne. Skoordynowane działanie na szczeblu UE pomogłoby zidentyfikować najpilniejsze potrzeby obszarów wiejskich i przyczyniłoby się do dalszej poprawy koordynacji między źródłami finansowania i innymi działaniami politycznymi na szczeblu UE i krajowym. Aby dotrzeć do szerszego grona odbiorców, Komisja mogłaby również wykorzystać inne istniejące inicjatywy, w szczególności konferencję w sprawie przyszłości Europy.

B. Co inicjatywa ma osiągnąć i w jaki sposób

Celem komunikatu jest wszczęcie debaty na szczeblu europejskim na temat przyszłości obszarów wiejskich oraz miejsca, jakie powinny one zajmować w naszym społeczeństwie. Ponieważ całościowa wizja przyszłości obszarów wiejskich zostanie opracowana po raz pierwszy, konieczne jest zgromadzenie solidnej bazy wiedzy. W komunikacie przedstawiona zostanie wizja przyszłości obszarów wiejskich z rokiem 2040 jako horyzontem, oparta na wynikach szeroko zakrojonego procesu konsultacji i wynikach prognoz oraz czerpiąca również ze [sprawozdania w sprawie skutków zmian demograficznych](#) i zielonej księgi na temat starzenia się społeczeństwa (przewidzianej na I kwartał 2021 r.). Będzie on wykraczał poza zakres demografii i obejmował wszystkie aspekty istotne dla przyszłości obszarów wiejskich, w tym powiązania z innymi inicjatywami, takimi jak Zielony Ład i konferencja w sprawie przyszłości Europy. Wskazany zostanie w nim również kierunek potencjalnych działań (o charakterze nieustawodawczym), które mogłyby rozwiązać zidentyfikowane problemy i w jak największym stopniu wykorzystać możliwości. Ocena komplementarności i koordynacji między różnymi obszarami polityki również będzie odgrywała kluczową rolę.

C. Lepsze stanowienie prawa

Konsultacje z obywatelami i zainteresowanymi stronami

Planowany jest kompleksowy proces konsultacji mający na celu zapewnienie, aby głosy wszystkich zainteresowanych stron i obywateli europejskich zostały wysłuchane. W ramach konsultacji zbierane będą opinie na temat obecnych możliwości i wyzwań na obszarach wiejskich, różnych strategii politycznych realizowanych na tych obszarach oraz aspiracji dla obszarów wiejskich na 2040 r. i działań niezbędnych do ich urzeczywistnienia. Wynik procesu konsultacji, który obejmuje internetowe konsultacje publiczne, specjalne pytania w badaniu Eurobarometr, szereg wydarzeń publicznych oraz konferencję podsumowującą, będzie ważnym elementem wnoszącym wkład w ostateczną wersję komunikatu. Konsultacje publiczne zostaną opublikowane we wszystkich językach urzędowych UE na stronie internetowej Komisji „[Wyraź swoją opinię](#)”. Główne zidentyfikowane zainteresowane strony to: rolnicy, konsumenci, sektor rolno-spożywczy, MŚP na obszarach wiejskich, państwa członkowskie, władze regionalne i lokalne, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, młodzież z obszarów wiejskich, organizacje pozarządowe, lokalne grupy działania, sieci obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy i zainteresowane osoby fizyczne.

Baza wiedzy i gromadzenie danych

Istniejąca baza wiedzy jest powiązana z [konsultacjami publicznymi w sprawie modernizacji i uproszczenia wspólnej polityki rolnej](#), które przeprowadzono w 2017 r., z gromadzeniem danych na potrzeby [sprawozdania w sprawie skutków zmian demograficznych](#) opublikowanego w 2020 r. oraz z szeregiem publikacji i sprawozdań opublikowanych przez [JRC](#), [Eurostat](#) i w ramach pewnych projektów UE (np. [ESPON](#)). Konsultacje publiczne przyczynią się do zgromadzenia oddolnej bazy wiedzy, określającej potrzeby i aspiracje obywateli europejskich. Na podstawie zgromadzonej bazy wiedzy i zidentyfikowanych potrzeb w komunikacie określone zostaną kierunki przyszłych inicjatyw następczych, które zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa mogą zostać poddane ocenie skutków.